

Notat

Sådan håndteres kommunalt ønske om takstforhandlinger

Mange tilbud oplever, at en kommune henvender sig uopfordret med ønske om at forhandle taksten for sine borgere. Det kan skabe alvorlige problemer både med økonomien og i forhold til Socialtilsynet, hvis I som tilbud går ind i disse forhandlinger uden at være klædt på til dem.

Dette notat skitserer lovgivningen og kommer med anbefalinger til, hvordan sociale tilbud kan håndtere forhandlingen og dermed udfordringen.

Den gode nyhed er, at sociale tilbud med god ret og ordentlighed kan afvise kommuner, der uopfordret henvender sig for at forhandle takster. Afvisning af en kommune, som jo er en central kunde er vanskeligt for de fleste.

Men det kan være nødvendigt, for at I som tilbud ikke kommer i store problemer med Socialtilsynet, der trods alt bør være en større bekymring end en kommunes ønske om at forhandle taksterne ned.

I dette notat forklarer Cand. jur. og indehaver af TRAP Consulting Flemming Trap, hvordan hjemmelsgrundlaget ser ud, og hvad man kan gøre, så både tilbud og kommuner kommer ind og ud af situationen på en god måde.

Hvornår kan kommunen bede om takstforhandling?

1) **Det kan kommunen inden den har visiteret borgeren til jeres tilbud. Altså før en kontrakt om at visitere borgeren til et døgntilbud er underskrevet.**

- a. Det der er centralt at vide er, at den grundtakst eller grundtakster, hvis I har flere takst kategorier, der er oplyst på Tilbudsportalen ikke er til forhandling.

Det betyder helt konkret, at I altid kan afvise, at forhandle på "grundtaksten". Vi anbefaler at man står fast, da en lavere pris betyder en lavere indtægt, og så falder jeres budget fra hinanden, og Socialtilsynet vil røre på sig. skrider jeres godkendte budget.

- b. I samme øjeblik en anbringelseskontrakt er underskrevet, kan der i udgangspunktet ikke længere forhandles takster. Det vil kun være, når eller hvis I på et senere tidspunkt beder om takstforhøjelse grundet ændringer i borgerens støttebehov.
- c. Her skal I dog være opmærksomme på de kontraktretlige bestemmelser ift. at kunne justere takster i kontrakten. Så sørg for at jeres kontrakter efterlader mulighed for forhandling af takster efter underskrift/visitering.

2) **I forbindelse med det personrettede tilsyn, eller hvis I selv har fremsendt anmodning om tillægstakster.**

- a. Er det i forbindelse med det personrettede tilsyn kommunens vurdering, at borgerens støttebehov har ændret sig i (op-) eller typisk nedadgående retning, må kommunen revisitere borgeren til en anden foranstaltning/lavere støtte, således at borgeren har mulighed for at klage over denne afgørelse. Det kan så have den konsekvens, at borgeren efterfølgende viser sig at falde udenfor tilbuddets målgruppe, og derfor skal visiteres ud af jeres tilbud til et nyt eller andet tilbud/foranstaltning.
- b. Det kan også være, at det kort tid efter en borger er visiteret til jeres tilbud, at de er langt dårligere end først antaget. Det kan være at jeres egen visitation ikke har været skarp nok, eller som det typisk er, kommunens beskrivelse og/eller udredning af borgeren er mangelfuld. Derfor retter I nu henvendelse til kommunen for at få tillægstakster så I kan opretholde den fornødne hjælp og støtte til borgeren i forhold til dennes funktionsnedsættelse og problemstillinger i øvrigt.

(Her forudsættes det selvfølgelig, at borgeren stadig ligger indenfor tilbuddets målgruppe. Viser det sig at borgeren falder udenfor målgruppen, er der to muligheder. I kan udvisitere borgeren, eller I kan søge tilsynet om en væsentlig ændring ift. at kunne rumme borgeren.)

I alle andre situationer har kommunerne ikke hjemmel til at bede om eller indgå i takstforhandlinger med jeres tilbud.

Det vi ofte ser ske er, at tilbuddene får en generel henvendelse fra en eller flere kommuner om en mere generel snak om "takster" og indsats fra kommunens "indkøbsafdeling" eller via ekstern forhandler, som ønsker en generel snak om sammenhængen mellem pris og kvalitet i jeres tilbud. Dette typisk med henblik på at få en snak om, hvorvidt jeres "takster" kan justeres. Som oftest ned, da der som regel er tale om en ren spareøvelse fra kommunens side. Disse henvendelser kan I pænt afvise at indgå i og henvise til en snak i forbindelse med det personrettede tilsyn.

Hvis kommunen insisterer på en snak eller en "forhandling", skal I spørge til hjemmelsgrundlaget for en sådan snak. Som regel kan kommunen ikke henvise til et hjemmelsgrundlag, og de der forsøger, gør det typisk ved at henvise til Retssikkerhedslovens § 16, med henvisning til, at det handler om, at de skal føre et generelt tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses.

Det er så her, de går galt i byen. For det følger af Retssikkerhedslovens § 16, stk. 2, at denne kompetence alene tilkommer Socialtilsynene.

Nedenfor kan du læse de dybere bagvedliggende regler, der underbygger ovenstående. God læselyst. Vil du gerne vide mere om, hvordan vi kan bistå jer i evt. takstforhandlinger, kan du kontakte Flemming Trap på tlf. 28601296 eller e-mail flemming@trap.consulting.

Hvornår er en takst vejledende for tilbud omfattet af Lov om Socialtilsyn, og dermed omfattet af muligheden for kommunale takstforhandlinger, og hvornår er taksten ikke til forhandling?

Socialtilsynets rolle

Socialtilsynene står til enhver tid på mål for, at der i alle botilbud underlagt Lov om Socialtilsyn, er sammenhæng mellem pris og kvalitet. Socialtilsynene skal løbende hen over året føre tilsyn med, at tilbuddenes kvalitet er i orden, herunder vurdere om, der er sammenhæng mellem et tilbuds kvalitet og den døgntakst (pris), der opkræves. Dette følger bl.a. af Retssikkerhedslovens § 16, stk. 2.

Taksten eller taksterne, som er oplyst på Tilbudsportalen i forbindelse med Socialtilsynets årlige godkendelse af budgettet, er en grundtakst, der dækker de beskrevne indsatser på Tilbudsportalen, og som forventes at understøtte den kommunale handleplan borgeren forventes at følge gennem sit ophold. Taksten tager således afsæt i en vurdering af den kortere eller længerevarende indsats for borgeren og udregnes med afsæt i et gennemsnitligt ugentligt antal støttetimer, som borgeren forventes at modtage under ophold i tilbuddet.

Et tilbud kan operere med differentierede indsatser og dermed differentierede takster, så de også kan have borgere, der har brug for både færre/flere timer, så længe det falder indenfor målgruppen. Hvis det er tilfældet, fremgår det af tilbudsportalen, at de har forskellige indsatser og ydelser til forskellige døgntakster. Alt dette holder Socialtilsynet løbende øje med. Det er faktisk en af de helt centrale funktioner Socialtilsynene har, nemlig at holde øje med, om der er sammenhæng mellem pris og kvalitet i de tilbud, der er underlagt Lov om Socialtilsyn.

Der er også særlige krav til det arbejde

der, som revisor skal udføre, idet især private botilbuds årsregnskaber skal indeholde en detaljeret forvaltningsrevision. Revisor skal i henhold til SOR 7 forholde sig til, om tilbuddet udviser den nødvendige sparsommelighed, produktivitet og effektivitet i sin udøvelse af tilbuddets virksomhed.

Dukker kommunen således op med ønske om vished for om tilbuddet opfylder betingelserne for effektiv drift og forsvarlig forvaltning af offentlige midler, jf. Retssikkerhedslovens § 16, stk. 1, kan man som tilbud henvise til tilbuddets tilsynsrapport og Forvaltningsrevisionsprotokollatet samt ikke mindst, Retssikkerhedslovens § 16, stk. 2.

Så hvad er der tilbage at forhandle om, og hvad siger loven?

Det fremgår af bemærkningerne til Lovforslag L 165, 2013-2014, at der forud for indførelsen af Lov om Socialtilsyn 1. januar 2014, blev indført nye regler omkring takstforhandlinger i Servicelovens (SEL) § 174. Reglerne blev fastsat for at sikre sammenhæng til tilbuddets budget, som siden 1. januar 2014 skal godkendes af socialtilsynene for alle tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn.

Hensigten med at indføre ens regler for takstfastsættelsen er bedre sammenlignelighed på tværs af offentlige og private tilbud. Kommunerne skulle således have bedre muligheder for også at kunne vælge leverandør og tilbud på grundlag af pris.

Hovedreglen i Servicelovens § 174, stk. 1 er, at taksterne i udgangspunkt er vejledende. Den kan man konkludere af bemærkningerne til lovforslaget idet, *"den beregnede og offentliggjorte takst for en ydelse ikke nødvendigvis identisk med den pris, kommunen kommer til at betale for ydelsen. Taksterne vil fungere som en del af sammenligningsgrundlaget, **når en kommune skal vælge, hvor den vil købe en konkret ydelse**, og det vil være taksten, kommunen og leverandøren tager udgangspunkt i, når der skal forhandles og indgås konkret aftale om nærmere specifikation af ydelsen samt om prisen for ydelsen."*

Det er her tydeligt, at taksten har "vejledende karakter" og skal hjælpe kommunen til at skabe et overblik over indsats forud for en visitation til et tilbud. Når først borgeren er visiteret, og kommunen dermed **har valgt, hvor den vil købe sin ydelse**, ophører "forhandlingsmuligheden" på det, vi kan kalde "grundtaksten", altså den takst, der er oplyst på Tilbudsportalen.

Dette understøttes af undtagelsesbestemmelsen i SEL § 174, stk. 3, idet Social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om takstberegningen, (altså begrænse takstens vejledende karakter) herunder grundlaget for beregningen, om hvilke ydelser og tilbud efter loven der er omfattet af stk. 1, og om, hvornår stk. 1 kan fraviges. Konkret har ministeren netop benyttet sig af denne mulighed i forhold til tilbud omfattet af Lov om Socialtilsyn og fastsat regler om, at taksterne beregnes for et år ad gangen på grundlag af samtlige direkte og indirekte omkostninger ved levering af ydelsen.

Et tilbud kan i øvrigt vanskeligt justere sine takster i løbet af året, idet de er bundet op til det budget som Socialtilsynet har godkendt. Fravigelser kan således foranledige kritik fra tilsynet, hvorfor et tilbud har en forvaltningsmæssig begrundelse for, der skal særlige forhold til, hvis

taksterne skal afviges i løbet af et regnskabsår. I bemærkningerne til L 165 står specifikt i afsnit 3.4.2, at reglerne vil blive fastsat sådan, at der sikres sammenhæng til det budget, der er godkendt af socialtilsynet for så vidt angår tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn.

Det er rimeligt at konkludere, at forhandling af den eller de "grundtakster", som bliver til som følge af Socialtilsynenes godkendelse af et tilbuds målgruppe, indsatser og tilknyttede ydelser, jf. tilbuddets budget, og som efterfølgende oplyses på Tilbudsportalen lovmæssigt, er fastlagt for ét år ad gangen jf. Takstbekendtgørelsen, og er dermed hverken vejledende eller til forhandling.

Med andre ord har kommunerne ikke hjemmel til at "forhandle takst" for borgerne efter, at de ER visiteret ind i tilbuddet, med mindre tilbuddet efterfølgende har fremsat ønske om tillægsbetaling for ekstra ydelser, der ligger udenfor grundtaksten, som oplyst på Tilbudsportalen.

Et tilbud der bliver mødt med et ønske fra kommunens side om at indgå i en takstforhandling på "grundtaksten", kan således følge TRAP Consultings anbefaling afvise forhandlinger og henvise til dette notat såfremt, der opstår uenighed, eller tage kontakt til os på tlf. 72736474, eller email flemming@trap.consulting for hjælp til at tage dialogen med kommunen.